

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Tizenkettedik évfolyam.	47. szám.	Szerkeszti: Dr. Keith Ferencz	Székelyudvarhely, 1914. november 12.
Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 12 korona. Egyes szám ára 50 fillér.		varm. tb. főjegyző hadbavonulása alatt Dr. Majthényi Miklós.	Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely. Kossuth-u. 14. Az előfizetési pénzek a n. kir. adóhivatalhoz küldendők.

I. Varmegyei szabályrendeletek es közérdekű határozatok.

407.

Szám: ad. 1463—1914. alisp.
542—1914. kgy.

Tárgy: M. kir. belügyminiszter 140704—1913. számú leirata a vármegyei központi szegényalapnak 1912. évi számadási zárata ügyében.

Határozat.

A törvényhatósági bizottság kimondja azt, hogy az 1883. évi XLIV. t.-cz. 14. § a alapján befolyt és befolyandó, valamint egyéb törvényes rendelkezésekkel oda utalandó pénzüsszegek kezelése céljából központi szegényalapot létesít.

Mint hogy azonban a központi szegényalapnak 1913. évi számadási zárata szerint az alap vagyona csakis 169 korona 93 fillér s így ezidő-szerint sem a tőkéből, sem annak kamataiból segítyezéseket eredményesen gyakorolni nem lehet, kimondja azt is a törvényhatósági bizottság, hogy mindaddig, míg az alap vagyona 5000, ötezer koronát el nem éri, az alapnak sem kamatjövedelme, sem rendes jövedelme fel nem használható.

Egyébként utasítja a törvényhatósági bizottság az alispánt, hogy az alapnak kezelésére és jövedelmének felhasználására vonatkozólag a fenti rendelkezés figyelmébe vételével készítsen és terjesszen elő egy szabályrendelet tervezetet.

408.

Szám: ad. 6712—1914. alisp.
539—1914. kgy.

László András utkaparó kérése nyugdíjának felemelése iránt.

Határozat.

A törvényhatósági bizottság László András utkaparónak a 645—1913. szám alatt hozott közgyűlési határozattal 168 koronában megállapított nyugdíját az utkaparók nyugdíjalapja terhére 1915.

évi január hó 1-étől kezdődőleg méltányossági indokból évi 252 (Kettőszázötvenkettő) koronára felemeli.

Ezen határozat csak kihirdetés és jogerőre emelkedés után hajtható végre.

Indokolás.

László András utkaparót a szabályrendelet rendelkezéseinek szoros magyarázata mellett csakis 168 korona nyugdíj illetné meg.

Nevezett nyugdíjának felemelését azon okból kéri, mert Silló Dénes és Bíró Ferencz utkaparók részére 252 korona nyugdíj állapotott meg, hoiott ezek kérelmezővel egyidejűleg léptek szolgálatba és kérelmezőt még később nyugdíjazták.

A kérésben felhozott ezen adatok a való-ságnak megfelelnek: Silló Dénes részére a nyugdíjintézet választmánya hozta javaslatba, miszerint a nyugdíjösszeg az évi bér felében, 252 koronában állapittassék meg s a törvényhatósági bizottság ezt a javaslatot elfogadta. Bíró Ferencz részére pedig a törvényhatósági bizottság nyugdíjat ugyan nem állapított meg, nevezettet azonban szintén 252 korona kegydíjban részesítette.

Mint hogy kérelmező 1889. évi augusztus hó 1-étől szakadatlanul szolgált, a törvényhatósági bizottság méltányosnak találta, hogy kérelmező is az előbb nevezett volt utkaparókkal egyenlő elbánásban részesíttessék és ezért részére is nyugdíjjal évi bérének felét, vagyis 252 koronát állapított meg.

409.

Szám: 5046—1914. alisp.
550—1914. közgy.

Tárgy: Varmegyei árvaszék előterjesztése az atyhai Gagyí Mária és Róza kiskoruakat Kis Károly községi jegyző sikkasztása folytán ért vesztése ügyében.

Határozat.

A törvényhatósági bizottság kimondja, hogy az atyhai Gagyí Mária és Róza kiskoruak kárára

Kis Károly volt atyhai községi jegyző által el-sikkasztott 665, hatszázhatvanöt korona 67 fillér összeget s ennek kamatait a vármegyei árvai tartalékalap terhére átveszi s illetve a kiskoruak javára az árvai tartalékalap terhére kifizeti.

Ezen határozatot a vármegyei hivatalos lap utján történt közzététel után a m. kir. belügyminiszter urhoz jóváhagyás végett fel kell terjeszteni; a határozatnak jóváhagyása után pedig azt ki kell adni egyfelől a vármegye árvaszékének további eljárás céljából, másfelől a járási főszolgabírónak azon célból, hogy jelzett összeg erejéig Kis Károly volt jegyző terhére és a vármegyei árvai tartalékalap javára a vagyoni felelősséget megállapíthassa.

Indokolás.

Az ügyiratokból megállapítható tényállás szerint a vármegyei árvaszék néhai Gagyi István ingó és ingatlan hagyatékának eladását mondotta ki.

Ezen árvaszéki határozat folytán eladtak:

1. Kétfő darab szarvasmarhát az ingóságok közül 280 koronáért.

2. Az ingatlanok közül az 1256. sz. teljékben A 7 659., 660. hr. számú részeket 2315 koronáért.

Ezen összegből befolyt Kis Károly volt jegyző kezébe az ingók ára egészen az eladott ingatlanok árából pedig 771 K 67 fillér s így együtt 1051 K 67 fillér.

Az iratok között levő számadás szerint ebből igazolt kiadás volt 386 korona s így a Kis Károly által a kiskoruak kárára elsikkasztott összeg 665 korona 67 fillér.

Igaz ugyan, hogy a 7709—912. számú árvaszéki véghatározat szerint az ingóságok elárverezésével a gyám és közgyám, az ingatlanok elárverezésével pedig a gyám és a jegyző bizattak meg, minthogy azonban az árverzési jegyzőkönyvek szerint mindkét árverésen a jegyző is résztvett, az pedig kétségtelen, hogy a befizetett összegek az ingóságok eladása után sem folytak be a közgyám vagy gyám kezébe, hanem csakis Kis Károly k. jegyző kezébe s így a gyámok a pénz elszámolása körüli mulasztással nem is gyanusíthatók, őket ez ügy elintézésének keretében egészen figyelmen kívül kellett hagyni. Egyébként is az ingóságok már 1911. évi június hó 25-én történt, az ingatlanok elárverzése pedig 1912. évi október hó 13-án, tehát sokkal későbbben s az ingatlanok elárverzéséig az ingóságok eladásából befolyt összeget legnagyobb részében a számadási melléletek szerint a kiskoruak javára fel is használták.

A mi már most Kis Károly jegyzőt illeti, nevezett vagyónhátrahagyása nélkül 1913. évi márczius hó 29-én ismeretlen helyre megszökött s azóta elő nem került: a vármegye alispánja az 1913. évi július hó 15-én 5426—1913. szám alatt kelt határozatával hivatalvesztésre is ítélte s így nevezettől az általa elsikkasztott összeget felhajtani nem lehet. Már pedig a kiskoruakat ért kárért a fentiekből kifolyólag csakis nevezett volt jegyző a felelős.

A mi a községnek az 1886. évi XXII. t.-cz. 88 §-ában irt fokozatos felelősségét illeti, az általános gyakorlat szerint a község az előjáróság tagjainak csak oly tényeiért tehető perjogilag felelőssé, amelyeket azok hivatalos minőségükben és a község érdekében tettek vagy amelyeknek következményei tényleg a község hasznára fordíthatnak.

Igaz ugyan, hogy a jelen esetben a kiskoruak vagyonának eladásával a községi jegyző, mint ilyen, tehát hivatalos minőségéből kifolyólag bízott meg, azonban az is bizonyos, hogy a kiskoruak vagyonának eladása a község érdekeivel semmi összefüggésben nincs s ezért a községet a kiskoruakat ért károsodásért felelőssé tenni nem lehet.

A jelen esetből kifolyólag a felelősséget a községre hárítani nem is volna méltányos; a község javára és Kis Károly terhére az idézett alispáni véghatározat 1789 korona 43 fillér összegű vagyoni felelősséget állapít meg; nyilván való azonban, hogy a község ezt az összeget soha meg nem fogja kapni s így a község amugy is nagy károsodást szenved, ami annál figyelemre méltóbb, mert Atyha község teljesen szegény. Minthogy azonban a kiskoruak sem károsodhatnak, az őket ért veszteség az amugy is ily célokra szolgáló árvai tartalékalap terhére kellett átvenni.

Minthogy pedig ezen határozat folytán a 665 korona 67 fillér kár már nem a kiskoruakat, tehát nem magán egyéneket éri, hanem az árvai tartalékalapot, azért a jelzett összeg erejéig a tartalékalap javára a vagyoni felelősséget fegyelmi uton ki kell majd mondani.

410.

Szám: 4780—1914. alisp.

547—1914. kgy.

Tárgy: Dr. Szabó Endre volt lövétei kör- orvos terhén fennálló fizetési előleg leírása.

Határozat.

A törvényhatósági bizottság a Dr. Szabó Endre volt lövétei körorvos terhén fennálló 124, Egyszázhuszonnégy korona 98 fillér fizetési előleg-hátralékot a vármegyei ügyviteli szabályzat 30. §-a és a m. kir. belügyminiszter ur 1910. évi 109389. szám alatt kiadott körrendelete alapján az orvosi alap terhére törlesbe hozza.

Ezt a határozatot közzététel után a m. kir. belügyminiszter urhoz jóváhagyás céljából fel-terjesztjük.

Indokolás.

Dr. Szabó Endre körorvos 1913. évi szeptember hó 17-én meghalván, a terhén fennálló fizetési előleg hátralékot az orvosi alap terhére, mint amely alpból nevezett fizetését kapta, törlesbe kellett hozni, mert a hátralék behajtása nem sikerült, a haláleset felvételi iv szerint pedig nevezett vagyon hátrahagyása nélkül halt meg.

A haláleset felvételi iv szerint ugyan 10000 korona értékű életbiztosítási összeg marad hátra, minthogy azonban ez a kedvezményezett illető vagyontárgy, ez okból a hátrálékot ebből sem lehet behajtani.

* * *

Tárgyaltattak és elfogadtattak Udvarhelyvármegye törvényhatóságának Székelyudvarhely, 1914. évi október hó 17-én tartott ülésében.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

411.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 9087—1914. alisp.

Valamennyi községi és körjegyzőnek.

Az 1894. évben született ifjak, sőt az ország egyes részeiben szórványosan az 1895. évben született ifjak is népfölkelési szolgálatra igénybe vétetvén, szüksége merült fel annak, hogy azokra vonatkozólag, akik tanulmányaik alapján rendes körülmények között mint egyévi önkéntesek teljesíthették volna katonai szolgálatukat, de bevonulásuk folytán tanulmányaikat megszakítani kénytelenek, — az egyévi önkéntesi kedvezményre való igényük biztosítása érdekében megfelelő intézkedések tétessenek.

E tekintetben a cs. és kir. hadügyminiszter ur és m. kir. honvédelmi miniszter ur között megállapodás jött létre, a mely 17139—1914. H. M. eln. sz. alatt október hó 26-án kelt körrendeletben van foglalva.

Ezen körrendelet a járási főszolgabíráknak és Székelyudvarhely r. t. város polgármesterének kiadatott s ott hivatalos órák alatt érdeklődők által megtekinthetők.

Erről azzal az értesítéssel értesitem, hogy alkalmas módon tegye közhírré.

Székelyudvarhelyen, 1914. évi október hó 30-án.

Alispán h.:

Dr. Paál, főjegyző.

412.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 9431—1914. alisp.

Tárgy: A nemzeti kölcsön sikerének előmozdítása.

A vármegyei, városi és községi összes tisztviselőknak s Székelyudvarhely város és a községek képviselőtestületeinek.

A hadviseléssel járó rendkívüli kiadások fedezésére a magyar állam kölcsönért fordul a magyar nemzet minden hű fiához. A csatatéren küz-

dők felszerelése, élelmezése, a téli időjárás borzalmi ellen való megvédése pénzt kíván, más-különbön lehanyaglik és megbénul a küzdők karja, összeroskad a győzelemhez vezető kitarítás. Így függ össze az idehaza maradtak áldozatkészsége az odakinn küzdők összefeláldozó viaskodásaival.

Ők véreznek, halállal dacolnak, hazaért, a magyar boldogságért, a családok és gyermekek boldog jövődjéért egész életük elszántságát vittek harczba. Minekünk is életünk minden javával segitenünk kell őket, hogy a diadalhoz jussanak. Ez a segedelmeket hozó, minden erőnket hatalmasan egybefoglaló odasietésünk el is készíti biztosan az ő diadaluk útját.

Minden visszatartott és fölöslegesen heverő pénzt meg kell tehát mozditani, hogy a nemzeti kölcsönbe helyezve, ezen a réven óriási anyagi erő áramolhassék a csatatérre. Ez hazafias kötelesség, s a kinek erre módja van és mégse teljesíti, az megtagadja küzdő véreit, s nem jobb ember az ellenségénél.

Bizom benne, hogy a vármegye közönségében elemi erővel támad fel a segítő készség, hiszen még a kevésbbé tehetőseknek is módjában lesz egy-egy 50 koronás kötvényt vásárolnia. Bizom benne, hogy a vármegye közigazgatásának minden tényezője, a vármegyei, városi és községi tisztviselőkarnak, s a képviselőtestületeknek minden tagja apostola lesz a nemzeti kölcsön minél fényesebb sikerének. Lelkes társadalmi mozgalommal, mindenkit biztatni, buzdítani és cselekvésre készletni tudó utánajárással, s minden szónál is szebben beszélő példaadással elérhetjük azt, hogy e vármegyének büszkén lehessen rámutatnia a kölcsönben való nagyarányú részvételére.

Kérem, hogy ezért a szép eredményért erejük javaival buzgolkodjanak.

A kölcsönben való részvétel különben a pénzvagyon legbiztosabb és legjövődelműzőbb befektetése is; biztosítéka az állam hitele, jövedelme 6 százalékon is tulmenő. Ami áldozatkészséggel odaadjuk pénzünket a nemzet kölcsönébe, az nemcsak fiainkat segíti diadalra, de a magunk vagyonát is gyarapítja. Éppen azért a törvényhatóság, mint vagyonfelügyeleti hatóság csak készséggel fogja hozzájárulását adni minden olyan községi elhatározáshoz, mely a községek megköttettebb, s kevesebb mozgásu alapjait és betéiteit (szegényalap, szabályozási alap stb.) a nemzeti kölcsönbe kívánja elhelyezni. Ilyen elhatározáshoz az 1886: XXII. t.-cz. 110. és 112. § ában előirt alakzerüések se kellenek, mert törzsvagyon elidegenítéséről, átalakításáról, vagy kezelési mód megváltoztatásáról nincs szó, hanem csak községi pénzek jövődelműző elhelyezéséről. Ehhez pedig a törvény 59. §-a értelmében csak névszerinti szavazás szükséges és a szabályszerűen hozott határozat törvényhatósági beavatkozásra se szorul.

Ismételten felhívom a czimzetteket a legbuzgóbb és minden jó igyekezetel megfeszítő eljárásra.

Székelyudvarhely, 1914. november 10-én.

Sebesi, alispán.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

413.

Szám: 9211—1914. alisp.

Tárgy: Belügyminiszter ur 173896—1914. IV-b. sz. rendelete a marosvásárhelyi és szombathelyi községi közigazgatási tanfolyamok megnyitása tárgyában.

Főszolgabíróknak, Székelyudvarhely r. t. város polgármesterének, valamennyi községi és körjegyzőnek.

Belügyi Közlöny folyó évi 56 ik számában 201. pont alatt fenti tárgyban és szám alatt megjelent körrendeletet a netalán jelentkező érdeklődőknek adandó tájékoztatás céljából figyelmebe ajánlom.

Székelyudvarhelyen, 1914. évi november hó 3-án.

Sebesi s. k., alispán.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körölvények.

Állati betegségek. Ragadós száj- és körömfájás fellépett Kányád, Kápolnásfalu, Küsmöd, Nagygálambfalva, Oroszhegy, Székelyfancsal, Székelykeresztúr és Ülke községekben.

Árlejtési hirdetmény. Alólirott utmester ezenel közhírré teszem, hogy a Szentegyházásfalu—székeiyszombori, Homoródszentpál—homoróddaróczi, a Vargyas—baróti és a Sepsiszentgyörgy—barót—baczoni tvh. közuton az 1915. és 1916. évi szükséges kavics termelés és kiszállítás biztosítása céljából 1914. évi december hó 6-án d. e. 10 órájára tűzöm ki az árlejtést és az utmesteri hivatal helyiségében fogom megtartani Oklándon. Megjegyzem, csakis írásbeli ajánlatokat fogadok el.

Oklánd, 1914. évi november 5. Müller György, tvh. utmester.

Hirdetmény. (1061—1914. szám) Erked község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy Erked község 1915. évi ugarhatárrészén 1914. évi november hó 26-ától 1915. évi november hó 25-éig 350 darab juh téli, tavaszi és nyári legeltetése és egy eszténa felállítási joga Erked község házábanál 1914. november hó 15-én d. e. 10 órakor nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 1050 korona. Bánatpénz 10%.

Árverési feltételek Erked község házábanál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Erked, 1914. nov. 2-án. Előljáróság.

Hirdetmény. M. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak folyó évi szeptember hó 21-én 57229—1914. VI-A. sz. a. kelt engedélyével a Brassóban minden év szeptember havában megtartott luxuslövésár további megtartása ideiglenesen beszüntettetett.

Talált állat. Szentábrahám községben 1914. okt. 29-től 2 drb pej kancza ló fogva tartatik. Különös ismertető jegye, hogy az egyik ló nyakán réz csengő van. Igazolt tulajdonosa jelentkezék a község előljáróságánál.

Elveszett állatok. Veress Dénesné székelyudvarhelyi lakosnak 2 héttel ezelőtt elveszett egy 8 hónapos sötétsárga szőrű szuka kopója, melynek első lábujjai fehérek s »Fojtás« névre hallgat.

Binder János homoródbenei lakosnak október 29-én a legelőről elveszett egy 5 éves sárga szőrű kanczája. Ismertető jele: Lámpás, jobb farrán y égetett jegy.

Szócs János parajdi (bucsin) lakos hatósági erdőszolgának f. évi nov. 1-én a parajdi határról egy drb piros tarka tehene és egy drb piros tarka üsző borja elveszett.

Elveszett munkakönyvek. Dobos Mártonné vargyasi lakos 1913. évben 9. sz. alatt kiállított munkakönyvét elvesztette.

Nagy M. Andrásné székelyvassági lakos Székelyvasság község előljárósága által 1911. évi márcz. 6-án 6—1911. szám alatt kiállított munkakönyvét 1913. évben elvesztette.